

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/175/2021
Identifikačné číslo spisu:	5118215277
Dátum vydania rozhodnutia:	24.08.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Alena Svetlovská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:5118215277.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne A. Ď., bývajúcej v Ž., V. XX, zastúpenej Mgr. Alenou Mikudovou, advokátkou v Poprade, Orlická 2698/16, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, o náhradu škody vo výške 300.000,- eur, vedenom na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 7C/88/2018, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. novembra 2020 sp. zn. 7Co/124/2020, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej n e p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Žilina (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 17. februára 2020 č. k. 7C/88/2018 - 141 zamietol žalobu žalobkyne, ktorou sa domáhala uloženia povinnosti žalovanej zaplatiť jej náhradu škody vo výške 300.000,- eur na základe zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“); žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na § 3 ods. 1 písm. a/, d/, § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. f/, § 9 ods. 1, 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z. a uviedol, že žalobkyňa si žalobou uplatnila nárok na odškodnenie v dôsledku nesprávneho úradného postupu vyšetrovateľa a prokurátorky, a to vzhľadom na výsledok konania vedeného pred Okresným riaditeľstvom PZ Žilina pod č. ČVS ORP-1229/3-VYS-ZA-2017 a pred Okresnou prokuratúrou Žilina sp. zn. 1Pn 984/17/5511-17, ktorým prokurátorka jej sťažnosť proti uzneseniu vyšetrovateľa OR PZ Žilina zamietla ako nedôvodnú. Ako ďalej súd prvej inštancie uviedol, nesprávny úradný postup, definovaný ako porušenie právnou normou ustanoveného predpísaného postupu štátneho orgánu, resp. o porušenie účelu postupu štátneho orgánu, ktorý či už súvisí s rozhodovacou činnosťou štátneho orgánu alebo s ňou nesúvisí, nevzhladol vo vydanom rozhodnutí. Pokiaľ orgány činné v trestnom konaní zhromažďovali dôkazy pre rozhodnutie, tieto hodnotili, právne ich posudzovali, jednalo sa o činnosť priamo smerujúcu k vydaniu rozhodnutia vyšetrovateľom OR PZ Žilina a prokurátorky OP Žilina. Ako súd prvej inštancie zdôraznil, v konaní o nároku podľa zákona č. 514/2003 Z.z. súd vecnú - obsahovú správnosť uznesenia o odmietnutí

trestného stíhania a zamietnutí sťažnosti proti odmietnutiu trestného oznámenia nemôže posudzovať z hľadiska nesprávneho úradného postupu. Za nesprávny úradný postup nie je možné považovať pochybenie orgánu činného v trestnom konaní v tom, že dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a že v dôsledku toho nemalo byť ním vydané rozhodnutie vydané, prípadne malo byť vydané v inej podobe, či za iných okolností. Žalobkyňou namietaný postup orgánov činných v trestnom konaní nemožno považovať za nesprávny úradný postup, v dôsledku ktorého vzniká zodpovednosť, pretože tento postup bezprostredne viedol k vydaniu rozhodnutia, bol v ňom obsiahnutý a žalobkyňa sa voči nemu mohla brániť zákonnými prostriedkami. Správnosť postupu realizovaného v trestnom konaní vyšetrovateľom a prokurátorkou OP Žilina bola preskúmaná na žiadosť žalobkyne Krajskou prokuratúrou Žilina, o čom bola žalobkyňa vyrozumená listom sp. zn. 1Kn 75/18/5500 z 2. mája 2018. Súdu v civilnom konaní neprináleží prehodnotiť dôkazy vykonané v trestnom konaní, ani včasnosť ich vykonania a ani v tomto smere doplniť dokazovanie na zistenie skutkového stavu, a pokiaľ tieto rozhodnutia neboli pre nezákonnosť zrušené na to oprávneným orgánom, je neprípustné zasahovať do výsledku trestného konania prehodnocovaním dôvodov, ktoré viedli k odmietnutiu trestného stíhania, či boli splnené predpoklady pre začatie trestného stíhania alebo jeho pokračovanie. Prípadnú nezákonnosť rozhodnutia musí v čase prejednávania nároku poškodeného subjektu už vysloviť príslušný orgán, ktorý je v zmysle príslušných procesných predpisov oprávnený nezákonné rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť. Túto otázku nemôže súd v občianskom súdom konaní riešiť ani ako predbežnú. V zásade platí, že právo na náhradu škody je možné uplatniť až vtedy, keď právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, zrušil alebo zmenil pre jeho nezákonnosť príslušný orgán. Keďže v danom prípade žalobkyňa nepreukázala splnenie základnej podmienky pre uplatnenie nároku na náhradu škody, a to jednak existenciu nesprávneho úradného postupu tak, ako to skutkovo vymedzila vo svojej žalobe a ani nezákonného rozhodnutia, ďalšími zodpovednosťnými podmienkami predpokladu vzniku nároku na náhradu škody sa súd prvej inštancie nezaoberal. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne rozsudkom z 25. novembra 2020 sp. zn. 7Co/124/2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil; žalovanej priznal proti žalobkyňi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa plne stotožnil s vyhodnotením všetkých zistených skutkových okolností a s následným právnym posúdením veci súdom prvej inštancie v odôvodnení v odvolaní napadnutého rozsudku a v dôvodoch svojho rozhodnutia na ne odkázal. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia v zhode so závermi súdu prvej inštancie odvolací súd konštatoval, že v danom prípade sa zo strany žalobkyne podanou žalobou jednalo o namietanie porušenia postupu štátnych orgánov, ktoré súviselo s rozhodovacou činnosťou štátnych orgánov, keďže svojím postupom zhromažďovali dôkazy pre rozhodnutie, tieto hodnotili, právne ich posudzovali, čo nie je možné považovať za nesprávny úradný postup na základe podmienok zákona č. 514/2003 Z.z. K takémuto záveru je možné dospieť, aj keby v určitom úseku orgány činné v trestnom konaní pri zhromažďovaní podkladov a dôkazov pre rozhodnutie vo veci samej, sa dopustili nesprávneho úradného postupu (takéto okolnosti v konaní neboli ani preukázané), keďže nesprávny postup vyšetrovateľa PZ alebo prokuratúry by sa premietol do samotného rozhodnutia o výsledku trestného konania. Z výsledkov vykonaného dokazovania mal odvolací súd preukázané, že na základe podania - trestného oznámenia (a jeho doplnení) žalobkyňou bolo trestné stíhanie vo veci spáchania trestných činov odmietnuté, pričom postup a závery vyšetrovateľa OR PZ Žilina boli predmetom preskúmania (a rozhodnutia) Okresnej prokuratúry v Žiline na základe uznesenia z 30. januára 2018 sp. zn. 1Pn 984/17/5511-3, ktoré následne bolo predmetom preskúmania nadriadených orgánov prokuratúry na základe riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkov; v konečnom dôsledku aj na základe podanej sťažnosti a predbežného prejednávania nároku na Generálnej prokuratúre SR, o čom bola žalobkyňa upovedomená listom Generálnej prokuratúry SR z 23. novembra 2017 pod č. IV/1 GN 827/17/1000-3 a listom z 3. októbra 2018 pod č. IV/IV Gc 131/18/1000-8. Preto odvolací súd uzavrel, že žalobkyňa nepreukázala podmienky zodpovednosti štátu, ktorá mala byť spôsobená orgánmi verejnej moci - orgánmi činnými v trestnom konaní na základe jej podaní v zmysle citovaných ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 255 ods. 1, § 262 ods. 2 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s tým, že súdy jej nesprávnym procesným postupom znemožnili, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP) a zároveň, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) a ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP). Namietala, že súdy nižších inštancií sa nevysporiadali s obsahom jej žaloby, keď odmietli preskúmať správnosť a zákonnosť postupu a následných rozhodnutí, resp. oznámení (prípisov) orgánov činných v trestnom konaní z dôvodu inak neprípustného zasahovania do ich činnosti v trestnom konaní, a to aj napriek tomu, že dovolateľka o žiadny zásah do činnosti orgánov činných v trestnom konaní nežiadala, pričom vo vzťahu k svojej žalobe očakávala zo strany súdu predbežné posúdenie naplnenia predpokladu nesprávneho úradného postupu. Bola toho názoru, že súd prvej inštancie, ako aj odvolací súd v rámci zmätočného konania na jednej strane odmietli posúdiť nárok dovolateľky na náhradu škody z dôvodu chýbajúcej právomoci všeobecného súdu posúdiť zákonnosť úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní a súčasne na strane druhej nárok dovolateľky preskúmali a rozhodli o ňom rozsudkom. Nesprávnosť v právnom posúdení vzťahovala dovolateľka v tom, že nevykonanie nevyhnutých procesných úkonov a nedbanlivosť pri plnení zákonných procesných povinností na strane orgánov činných v trestnom konaní, osobitne prokurátora v rámci výkonu dozoru nad zákonnosťou postupu vyšetrovateľa na jednotlivých stupňoch v rámci funkčnej príslušnosti a zákonnej právomoci, vedomé skresľovanie skutkových zistení, odmietnutie trestného stíhania osôb pre dôvodné podozrenie zo spáchania skutku nesúceho znaky trestného činu, procesnej šikany poškodenej (opakované výzvy na obstaranie/predloženie dôkazov, ktorými dovolateľka nedisponuje a ktoré sú orgány činné v trestnom konaní povinné obstarat' z úradnej moci), uplatňovanie nepravdivých skutkových tvrdení, zjavné prekrúcanie zmyslu právnych noriem, prieťahy v konaní, opomenutie obstarat' dôkazy umožňujúce spoľahlivo zistiť skutkový stav, to všetko so zámerom zmarit' vyšetrovanie skutku a trestné stíhanie podozrivých, predstavujú jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti nesprávny úradný postup. Dovolateľka bola taktiež toho názoru, že odvolací súd na daný prípad odmietol aplikovať § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, čím sa mal odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu spočívajúcej v rozhodnutí sp. zn. 7Cdo/253/2013. V ďalšom dovolateľka podrobne rozobrala skutkový stav a vyslovila polemiku o skutkových a právnych záveroch súdu prvej inštancie ako aj odvolacieho súdu. Z týchto dôvodov navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu spolu s rozhodnutím súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie.

4. Žalovaná sa vo svojom vyjadrení k dovolaniu stotožnila s odôvodnením dovolaním napadnutého rozhodnutia a považovala ho za skutkovo a právne správne, dostatočne odôvodnené a navrhla dovolanie žalobkyne ako nedôvodné zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v

tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f/ CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobkyňa vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP namietala odôvodnenie, zmätočnosť a nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

14. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f/ CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4 Cdo 3/2019, 8 Cdo 152/2018, bod 26, 5 Cdo 57/2019, bod 9, 10) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď odvolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

15. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chyby vymenovanej v tomto ustanovení, ale

rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmatečnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP. V odôvodnení svojich rozhodnutí súdy oboch nižších inštancií popísali obsah podstatných skutkových tvrdení strán a dôkazov vykonaných v konaní, uviedli, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, zároveň citovali ustanovenia, ktoré aplikovali a z ktorých vyvodili svoje právne závery. Odôvodnenie odvolacieho súdu sa vypořádava so všetkými podstatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Jeho myšlienkový postup je v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen poukazom na všetky rozhodujúce skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že žalobkyňa nepreukázala existenciu nesprávneho úradného postupu, pretože namietané porušenie postupu štátnych orgánov, ktoré súviselo s rozhodovacou činnosťou štátnych orgánov, keďže svojím postupom zhromažďovali dôkazy pre rozhodnutie, tieto hodnotili, právne ich posudzovali, nie je možné považovať za nesprávny úradný postup na základe podmienok zákona č. 514/2003 Z.z., nakoľko prípadný nesprávny postup vyšetrovateľa PZ alebo prokuratúry by sa premietol do samotného rozhodnutia o výsledku trestného konania, a zároveň prípadnú nezákonnosť rozhodnutia musí v čase prejednávania nároku poškodeného subjektu už vysloviť príslušný orgán, ktorý je v zmysle príslušných procesných predpisov oprávnený nezákonné rozhodnutie zrušiť alebo zmeniť. Na základe uvedeného možno konštatovať, že súdy pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov neopomenuli vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, ako a z akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľ so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutí súdov oboch nižších inštancií nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03). Súd v opravnom konaní nemusí dať odpoveď na všetky námietky uvedené v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú (podľa názoru súdu) podstatný význam pre rozhodnutie o odvolaní a zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktoré je predmetom preskúmania v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05).

19. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namieta, že odvolací súd nesprávnym procesným postupom jej znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva

v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f/ CSP). Prípustnosť jej dovolania z tohto ustanovenia preto nevyplýva.

20. Žalobkyňa prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky pri ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ďalej z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, t. j., že právna otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená a zároveň aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, t. j., že právna otázka je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

21. Pre právnu otázku, ktorú má na mysli § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, je charakteristický „odklon“ jej riešenia, ktorý zvolil odvolací súd, od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Ide tu teda o situáciu, v ktorej sa už rozhodovanie senátov dovolacieho súdu ustálilo na určitom riešení právnej otázky, odvolací súd sa však svojím rozhodnutím odklonil od „ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu“.

22. V zmysle záverov najvyššieho súdu vyjadrených v rozhodnutí publikovanom ako judikát R 71/2018 patria do pojmu „ustálená rozhodovacia prax dovolacieho súdu“ predovšetkým stanoviská alebo rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Súčasťou ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu je tiež prax vyjadrená opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnil, prípadne tieto názory akceptovali a z hľadiska vecného na ne nadviazali. Do ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu treba zahrnúť aj naďalej použiteľné, legislatívnymi zmenami a neskoršou judikatúrou neprekonané civilné rozhodnutia a stanoviská publikované v Zbierkach súdnych rozhodnutí a stanovísk vydávaných Najvyššími súdmi ČSSR a ČSFR, ďalej v Bulletin Najvyššieho súdu ČSR a vo Výbere rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu SSR a napokon aj rozhodnutia, stanoviská a správy o rozhodovaní súdov, ktoré boli uverejnené v Zborníkoch najvyšších súdov č. I, II. a IV vydaných SEVT Praha v rokoch 1974, 1980 a 1986.

23. Dôvod prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP predpokladá, že právnu otázku kľúčovú pre rozhodnutie vo veci samej odvolací súd dosiaľ neriešil a je tu daná potreba, aby odvolací súd ako najvyššia súdna autorita túto otázku vyriešil. Právna úprava účinná od 1. júla 2016 dáva dovolaciemu súdu právomoc rozhodnúť o tom, či ide o otázku zásadného právneho významu, ktorá nebola dosiaľ riešená. Základným predpokladom prípustnosti dovolania je, že odvolací súd vo svojej rozhodovacej činnosti doposiaľ neposudzoval právnu otázku nastolenú dovolaťelom (t. j. právne posúdenie veci odvolacím súdom, s ktorým dovolaťel nesúhlasí). Ak dovolaťel vyvodzuje prípustnosť dovolania z § 421 CSP, má viazanosť dovolacieho súdu dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) kľúčový význam v tom zmysle, že posúdenie prípustnosti dovolania závisí od toho, ako dovolaťel sám vysvetlí (konkretizuje a náležite doloží), že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia dovolaťelom označenej právnej otázky a že ide o prípad, na ktorý sa vzťahuje toto ustanovenie.

24. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c/ CSP je relevantná právna otázka, ktorá už bola dovolacím súdom riešená, pri jej riešení ale ešte nedošlo k ustáleniu rozhodovacej praxe dovolacieho súdu preto, lebo jeho jednotlivé senáty naďalej zastávajú odlišné (rozdielne) právne názory, čo sa prejavuje v ich pretrvávajúcom rozdielnom rozhodovaní. Aby určitá otázka mohla byť relevantná z hľadiska § 421 ods. 1 písm. c/ CSP, musí mať zreteľné charakteristické znaky. Predovšetkým musí ísť o otázku právnu (nie skutkovú) hmotnoprávnej alebo procesnoprávnej povahy, ktorú odvolací súd riešil a na jej riešení založil svoje rozhodnutie. Otázka relevantná podľa ustanovenia § 421 ods. 1 písm. c/ CSP musí byť procesnou stranou vymedzená v dovolaní jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Dovolaťel je povinný tiež uviesť, ako je dovolacím súdom právna otázka rozhodovaná rozdielne a doložiť konkrétne označené rozhodnutia dovolacieho súdu.

25. Aby na základe dovolania podaného podľa § 421 ods. 1 písm. a/ resp. § 421 ods. 1 písm. b/ či § 421 ods. 1 písm. c/ CSP mohlo byť rozhodnutie odvolacieho súdu podrobené meritórnemu dovolaciemu prieskumu z hľadiska namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 432 ods. 1 CSP), musia byť (najskôr) splnené predpoklady prípustnosti dovolania, medzi ktoré okrem iného patrí riadne odôvodnenie dovolania prípustnými dovolacími dôvodmi a spôsobom vymedzeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (porovnaj 2Cdo/203/2016, 3Cdo/216/2017, 4Cdo/64/2018, 6Cdo/113/2017, 7Cdo/95/2017 a 8Cdo/95/2017). K posúdeniu dôvodnosti dovolania (či dovolateľom napadnuté rozhodnutie skutočne spočíva na nesprávnom právnom posúdení) môže dovolací súd pristúpiť len po prijatí záveru o prípustnosti dovolania. Aj právna úprava dovolacieho konania obsiahnutá v CSP, podobne ako predchádzajúca právna úprava, dôsledne odlišuje prípustnosť a dôvodnosť dovolania.

26. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a/, b/ či c/ CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnou (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnou (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

27. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), „vyriešenia právnej otázky“ (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP) alebo „zjednotenia rozdielneho rozhodovania“ (§ 421 ods. 1 písm. c/ CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná. Pre úplnosť treba ešte uviesť, že uplatnenie dovolacieho dôvodu spočívajúceho v nesprávnom právnom posúdení podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP a súčasne podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP ako aj podľa § 421 ods. 1 písm. c/ CSP sa vzájomne vylučuje, pretože ak v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu daná právna otázka ešte vyriešená nebola, nemožno hovoriť o ustálenej rozhodovacej praxi dovolacieho súdu a ani o rozdielnom rozhodovaní dovolacieho súdu.

28. Podľa názoru žalobkyne je jej dovolanie prípustné v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v otázke nesprávnej aplikácie § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, pričom odklon od ustálenej rozhodovacej praxe dôvodila poukazom na rozhodnutie dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/253/2013.

29. Z týchto dôvodov posudzoval dovolací súd opodstatnenosť dovolacej argumentácie žalobkyne len vo vzájomnej interakcii „právnych“ otázok riešených odvolacím súdom a „právnych“ otázok riešených v rozhodnutí najvyššieho súdu, ktoré uviedla v dovolaní.

30. Pokiaľ sa dovolateľka domnievala, že odvolací súd sa odklonil od ustálenej praxe dovolacieho súdu a poukázala na právne závery rozhodnutia dovolacieho súdu sp. zn. 7Cdo/253/2013, aby doložila odklon odvolacieho súdu v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP v otázke správnej aplikácie § 9 zákona č. 514/2003 Z.z. v znení neskorších predpisov, nie je záver tohto rozhodnutia vo vzťahu k ňou nastolenému právnomu posúdeniu priliehavý pre odlišnosť nielen skutkových okolností, ale predovšetkým právnych otázok v ňom riešených. Rozsudok najvyššieho súdu z 12. decembra 2014 sp. zn. 7Cdo/253/2013, na ktorý dovolateľka poukázala, síce cituje zákonnú definíciu podľa vtedy platného a účinného § 9 ods. 1 a 2 zákona č. 514/2003 Z.z., avšak jeho predmetom je správnosť určenia rozhodného obdobia, za ktoré vznikol navrhovateľovi nárok na zaplatenie ušlého zisku, a to vo vzťahu k výslednej výške tohto nároku, ktorá mala byť navrhovateľovi priznaná. Vo veci prejednávanej dovolacej veci však bol nárok dovolateľky zamietnutý pre nepreukázanie existencie nesprávneho úradného postupu

štátnych orgánov, ktorý mal súvisieť s rozhodovacou činnosťou štátnych orgánov, keďže svojím postupom zhromažďovali dôkazy pre rozhodnutie, tieto hodnotili, právne ich posudzovali, pretože uvedené nie je možné považovať za nesprávny úradný postup na základe podmienok zákona č. 514/2003 Z.z., keďže nesprávny postup vyšetrovateľa PZ alebo prokuratúry by sa premietol do samotného rozhodnutia o výsledku trestného konania a zároveň nedošlo k zrušeniu tohto rozhodnutia pre jeho nezákonnosť a ani k vysloveniu nezákonnosti postupu, ktorý vydaniu takéhoto rozhodnutia predchádzal nadriadeným orgánom. Preto je dovolací súd toho názoru, že rozhodnutím odvolacieho súdu nedošlo k odklonu od dovolateľkou vyššie označeného rozhodnutia najvyššieho súdu.

31. Predpoklad prípustnosti v tejto časti dovolania žalobkyne spočíval v tom, že odvolací súd pri riešení právnej otázky zvolil „odklon“ od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, čiže bola vymedzená iba vo vzťahu už existujúcej judikatúre odvolacieho súdu, resp. k nesprávnemu riešeniu právnej otázky odvolacím súdom. Tento predpoklad však v žiadnom prípade neobstál a z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa v tejto časti dovolania nedôvodne tvrdí, že jej dovolanie je prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/ CSP.

32. Z obsahu dovolania žalobkyne odôvodneného § 421 ods. 1 písm. b/ a c/ CSP je zrejmé, že žalobkyňa uviedla všeobecnú charakteristiku nesprávností, ku ktorým podľa jej názoru došlo v konaní pred odvolacím súdom, avšak nekonkretizovala právnu otázku, na riešení, ktorej založil odvolací súd svoje rozhodnutie a neoznačil žiadne konkrétne rozhodnutie, stanovisko, judikát najvyššieho súdu (ustálená rozhodovacia prax odvolacieho súdu) od záverov, ktorého sa odvolací súd odklonil, ani nevysvetlila potrebu, aby dovolací súd takúto otázku vyriešil. Dovolateľka len konštatovala, že „nevykonanie nevyhnutých procesných úkonov a nebanalnosť pri plnení zákonných procesných povinností na strane orgánov činných v trestnom konaní, osobitne prokurátora v rámci výkonu dozoru nad zákonnosťou postupu vyšetrovateľa na jednotlivých stupňoch v rámci funkčnej príslušnosti a zákonnej právomoci, vedomé skresľovanie skutkových zistení, odmietnutie trestného stíhania osôb pre dôvodné podozrenie zo spáchania skutku nesúceho znaky trestného činu, procesnej šikany poškodenej (opakované výzvy na obstaranie/predloženie dôkazov, ktorými dovolateľka nedisponuje a ktoré sú orgány činné v trestnom konaní povinné obstarat' z úradnej moci), uplatňovanie nepravdivých skutkových tvrdení, zjavné prekrúcanie zmyslu právnych noriem, priet'ahy v konaní, opomenutie obstarat' dôkazy umožňujúce spoľahlivo zistiť skutkový stav, to všetko so zámerom zmařit' vyšetrovanie skutku a trestné stíhanie podozrivých, predstavujú jednotlivo ako aj v ich vzájomnej súvislosti nesprávny úradný postup“. V čom konkrétne rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne, resp. akú právnu otázku je potrebné vyriešiť, dovolateľka neuviedla. Žalobkyňa týmto argumentom vyjadrila len svoj nesúhlas s právnym posúdením a postupom odvolacieho súdu. Vyššie uvedená dovolacia argumentácia žalobkyne o nesprávnosti skutkových záverov odvolacieho súdu je preto neopodstatnená a nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. b/ resp. c/ CSP. Samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. b/ resp. c/ CSP (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

33. Dôvodom pre odmietnutie dovolania v tejto časti je skutočnosť, že dovolateľkou uplatnený dovolací dôvod nebol vymedzený spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolateľka zastúpená advokátom totiž označila za dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, resp. § 421 ods. 1 písm. c/ CSP. Podľa názoru odvolacieho súdu podmienky prípustnosti dovolania podľa § 421 CSP neboli splnené, keď žalobkyňa v dovolaní neoznačila rozhodnutia odvolacieho súdu vyjadrujúce rozdielne právne názory pri riešení právnej otázky, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a rovnako neuviedla konkrétnu právnu otázku a neuviedla, prečo zaujal odvolací súd nesprávny právny názor na jej riešenie. Z tohto dôvodu dovolací dôvod nebol žalobkyňou vymedzený spôsobom uvedeným § 431 až § 435 CSP. Absenciu takej náležitosti považuje CSP za dôvod pre odmietnutie dovolania.

34. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vady zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP, ako aj v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a/ CSP, odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. b/, c/ CSP odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP ako dovolanie, v ktorom dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

35. Žalovaná bola v dovolacom konaní v plnom rozsahu úspešná (§ 255 ods. 1 CSP), trovy dovolacieho konania jej však najvyšší súd nepriznal, nakoľko jej žiadne preukázateľné nevznikli (viď R 72/2018).

36. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.